

Bu testte 75 soru vardır.

1. Aşağıdakilerden hangisi Uygur yazısı ile ilgili doğru değildir?

- A) Türklerin elinde çok işlek bir şekilde kullanılmıştır.
- B) Hattatlık sahasında kullanılan bir sanat yazısı hâline gelmiştir.
- C) Harfler birbirine bitişirilir yani bitişik karakterde bir yazıdır.
- D) Arami kökenli Soğd alfabesinden etkilenmiştir.
- E) 6. yüzyıldan sonra yerini Arap asıllı Türk yazısına bırakmıştır.

2. Aşağıdakilerden hangisi yapı bakımından farklı bir dildir?

- A) Ugorca
- B) Mançuca
- C) Marice
- D) Udmurtça
- E) Galce

3. Aşağıdakilerden hangisi Orhun Türkçesinin özelliklerinden biri değildir?

- A) Kelime içi ve sonundaki d ünsüzü korunmuştur.
- B) Kelime içi ve kelime sonu b ünsüzü korunmuştur.
- C) -DA eki sadece bulunma hâl eki olarak kullanılmıştır.
- D) Şimdiki zaman sıfat-fiili -ğmA ile kurulur.
- E) Ön damak (ince) ñ (ny) ünsüzü korunmuştur.

4. Bir fal kitabı olan *İrk Bitig*'i ilk yayımlayan araştırmacı aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Talat Tekin
- B) A. von Gabain
- C) W. Thomsen
- D) H. N. Orkun
- E) Muharrem Ergin

5. Aşağıdakilerden hangisi Köktürklerden kalan küçük yazıtlardan biri değildir?

- A) Bilge Küli Çur
- B) Altun Köl
- C) Kemçik Çirgak
- D) Ashebete
- E) Tes Eleqes

6. Aşağıda verilenlerden hangisi Çağatay edebiyatı şairlerinden Babür Şah'a aittir?

- A) Muhabbetname
- B) Mübeyyen
- C) Muhakemetü'l Lügateyn
- D) Nehçü'l Feradis
- E) Beng ü Bade

7. Aşağıda verilen Harezmi Türkçesi eserlerinden hangisi Kesikbaş menkıbesini anlatmaktadır?

- A) Kısasü'l Enbiya
- B) Muhabbetname
- C) Nehçü'l Feradis
- D) Cevahirü'l Esdaf
- E) Dasitan-ı Cümcüme

8. Kişi oğlunda üze eçüm apam Bumin Kagan İstemi Kagan olurmuş. Olurupan Türk bodunun ilin törüsün tuta birmiş, iti birmiş. Tört bulur kop yağı ermiş.

Metinle ilgili olarak aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) İlgî (genitif) eki kullanılmamıştır.
- B) *Olurupan* sözcüğünde zarf-fiil vardır.
- C) İlk cümlede isim tamlaması vardır.
- D) İyelik ekinden sonra +n belirtme durumu eki kullanılmıştır.
- E) Son cümlede sıfat tamlaması vardır.

TÜRKİYE GENELİ DENEME SINAVI - 2

9. Aşağıdakilerden hangisi Doğu Türkistan yazmaları arasında içerik ve hacim bakımından en önemli eserdir?

- A) Irg Bitig
- B) Sekiz Yükmek
- C) Altun Yaruk
- D) İki Yıltız Nom
- E) Huastuanift

10. Anı ricâ ederiz ki yine ocağıımıza değışirme oğlanı verilüp bizden yeniçeri olalar.

Altı çizili fiilin çekimi aşağıdakilerden hangisinde doğru olarak verilmiştir?

- A) Geniş zamanın üçüncü tekil kişi çekimi
- B) Gelecek zamanın üçüncü tekil kişi çekimi
- C) Geniş zamanın üçüncü çoğul kişi çekimi
- D) İstek kipinin üçüncü çoğul kişi çekimi
- E) Emir kipinin üçüncü tekil kişi çekimi

11. Cânımdın özge yâr-ı vefâ-dâr tapmadım

Könglümdin özge mahrem-i esrâr tapmadım

Yukarıda Çağatay Türkçesine ait beyitte geçen "cânımdın" sözcüğünün aldığı ekler aşağıdakilerden hangisinde verilmiştir?

- A) Şahıs eki, bulunma hâl eki
- B) İyelik eki, ayrılma hâl eki
- C) Sıfat-fiil eki, zarf fiil eki
- D) Tamlayan eki, şahıs eki
- E) Geniş zaman eki, şahıs eki

12. Aşağıda verilen eser-yazar eşleştirmelerinden hangisi doğru değildir?

- A) Beng ü Çağır - Yusuf Emiri
- B) Mizan'ül Evzan - Ali Şir Nevai
- C) Kısasü'l Enbiya - Rabguzi
- D) Nehçü'l Feradis - Mahmut bin Ali
- E) Mukaddimetü'l Edep - Harezmi

ÖABT - TÜRK DİLİ VE EDEBİYATI

13. Aşağıdaki sözcüklerden hangisi Osmanlı Türkçesiyle Çağatay Türkçesi arasındaki farkı gösteren bir veri taşımaz?

- A) Bol- "olmak"
- B) Ösrük "sarhoş"
- C) İşik "kapı"
- D) Tofrak "toprak"
- E) Taş "doğadaki sert cisim"

14. Aşağıdakilerden hangisi "Muinü'l Mürid"ın bilinen tek nüshasıdır?

- A) Leningrad Nüshası
- B) İsveç Nüshası
- C) Kahire Nüshası
- D) Bursa Orhan Gazi Kütüphanesi
- E) Bakü Nüshası

15. Aşağıdakilerden hangisi Türkçe ile Moğolca arasındaki benzerliği ilk ifade eden bilim adamıdır?

- A) Ahmet Bican Ercilasun
- B) Talat Tekin
- C) Ahmet Caferoğlu
- D) Ahmet Temir
- E) Osman Nedim Tuna

16. Uygur élining zikri uyğurning ma'nâsı yapışkur têmek bolur. Ayturlar sût uyudı sût érgende biribirdin ayrılır kaçan uyğandın song ayrılmas. Uyudı ya'nı yapıştı ve takı ayturlar kim imâmğa uyudum imâm olursa olturatururlar tursa turadurlar pes yapışkanı bolur.

Bu metin hangi döneme ait olabilir?

- A) Çağatay Türkçesi
- B) Memluk Kıpçakçası
- C) Karahanlı Türkçesi
- D) Ermeni Kıpçakçası
- E) Eski Uygur Türkçesi

17. Barayın tiser

Baş amrakım;
Baru yime umaz men
Bağırsakım

Yukarıdaki metinle ilgili olarak verilmiş bilgilerden hangisi yanlıştır?

- A) Metinde emir çekiminde olan sözcük vardır.
- B) Metinde iyelik eki almış sözcükler vardır.
- C) Metinde yeterlilik fiili kullanılmıştır.
- D) Metinde isim - fiil eki almış sözcük bulunur.
- E) Metinde şart eki almış sözcük bulunmaktadır.

18. Aşağıdakilerden hangisi Karahanlıca Dönemi için söylenemez?

- A) Türk Edebiyatındaki ilk mesnevi bu dönem yazılmıştır.
- B) Arapça ve Farsça unsurlar ilk kez bu dönem kullanılmaya başlanmıştır.
- C) İlk Kuran tercümeleri bu dönem yapılmıştır.
- D) Şehname-i Türkî adıyla da bilinen ünlü eser bu dönem yazılmıştır.
- E) İlk Türkçe - Arapça - Farsça çok dilli konuşma kılavuzu bu dönem yazılmıştır.

19. Aşağıdakilerden hangisinde "adak" sözcüğüne göre aynı gruptaki lehçeler bir arada verilmiştir?

- A) Kazakça - Halaçça
- B) Tatarca - Tuvaca
- C) Kırgızca - Fu-yü Kırgızcası
- D) Hakasça - Sarı Uyгурca
- E) Türkmence - Yakutça

20. Aşağıda "-la" ekinin özellikleriyle ilgili verilen bilgilerden hangisinde bir yanlışlık yapılmıştır?

- A) Adlardan türemiş eylemleri geçişli yapar.
- B) Adlardan türemiş eylemleri geçişsiz yapar.
- C) İşlek bir ektir.
- D) -la ekini alan bazı sözcüklerde ünlü düşmesi görülür.
- E) Yansıma sözcüklerden türettikleri geçişlidir.

21. Aşağıda verilen sanatçı-eser eşleştirmelerinden hangisi yanlıştır?

- A) Âşık Çelebi- Meşairü's Şuara
- B) Veysi- Hâbname
- C) Taşlıcalı Yahya- Gencine-i Raz
- D) Ahmedî-Felekname
- E) Âşık Paşa- Fakname

22. Halkın arasında yaşayan bu hikâyeler, zaman zaman âşıklar tarafından da anlatılır. Bir halk hikâyesi olmasına karşın çok uzun bir hikâye türü değildir. Aşk macerası veya eşkıyalık konularına yer verilen hikâyeler, ilk kez Pertev Naili Boratav tarafından sınıflandırılmıştır.

Yukarıda sözü edilen hikâye türü aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Maya
- B) Gazel
- C) Serküşte
- D) Mesel
- E) Hekât

23. Aşağıda verilen masal türlerinden hangisi diğerlerinden daha uzundur?

- A) Hayvan masalları
- B) Asıl masallar
- C) Zincirlemeli masallar
- D) Olağanüstü masallar
- E) Yalanlamalı masallar

TÜRKİYE GENELİ DENEME SINAVI - 2

24. Genellikle yüksek grupların toplantılarında, derneklerde kara hekat ve türkölü uzun hikâyelerde asıl hikâyenin arasında "konuyu değiştirmek ve dikkati başka yöne çekmek" maksadıyla söylemek âdet olmuştur. Ancak anlatının planı ile ilgisi olmayan --- hikâyenin uygun bir yerinde, uygun bir zamanda söylenilmesi gerekmektedir.

Yukarıdaki boşluğa yerleştirilecek kavram aşağıdakilerden hangisidir?

- A) kara hikâye B) destan
C) karavelli D) fasıl
E) muhavere

25. Kısaca *Proben* olarak bilinen bu eser --- tarafından hazırlanmıştır. On ciltten oluşan eserin sekizinci cildi halk edebiyatındaki türlere ayrılmıştır. Eserdeki on ciltte Türk kültürüne ait birçok kültürel miras bulunmaktadır. Başta Türk dilleri olmak üzere, bu dillere ait birçok halk bilimsel ürün çalışmada derlenmiştir.

Yukarıda sözü edilen çalışmayı hazırlayan araştırmacı aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Ignacz Kunos
B) Wilhelm Radloff
C) Wilhelm Thomsen
D) Annemarie Von Gabain
E) Willi Bang

26. Aşağıdakilerden hangisi kukla oyununda "İbiş" in gerçek adıdır?

- A) Sadık
B) Hamdi
C) Cenap
D) Bekir
E) Mehmet

ÖABT - TÜRK DİLİ VE EDEBİYATI

27. I. Gözlem için özel olarak hazırlanmış küçük defterler kullanmalı

II. Gözlem yoluyla elde edilen bilgileri olayın oluş sırasına göre kaydetmeli

III. Kendi yorumlarını topladığı bilgilerle, malzemelere katmalı

Halk edebiyatı alan araştırmacılarının yukarıda verilenlerden hangilerini yapması doğru değildir?

- A) Yalnız I B) Yalnız II C) Yalnız III
D) I ve II E) II ve III

28. 15. yüzyılda yaşamış şairlerimizden biridir. Bektaşî tarikatına bağlıdır. Bir tekkeye girişi anlatan ilk erkânâme'yi kaleme almıştır. Yunus Emre'nin etkisinde hem hece hem de aruzla şiirler yazmıştır. Nükteli ve iğneli bir dili vardır. Şiirlerinin yanı sıra öğretici nesirler (*Budalaname*, *Mugalatname*) de yazmıştır.

Bu parçada tanıtılan sanatçı aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Aşık Paşa
B) Kaygusuz Abdal
C) Hacı Bektaş-ı Veli
D) Pir Sultan Abdal
E) Kayıkçı Kul Mustafa

29. Ben aşıkım el göğüste yüz yerde

Gül efendim del sînemi yüz yerde

Yaralarım göz göz oldu yüz yerde

Demem yârim ne yaradır o yara

Yukarıda verilen koşmanın türü aşağıda verilenlerden hangisidir?

- A) Tecnis koşma
B) Zincirleme koşma
C) Yedekli koşma
D) Ayaklı koşma
E) Musammat koşma

30. Aşağıda verilenlerden hangisi Türk destanlarındaki masal motiflerinden biri değildir?

- A) Dev
- B) Düş
- C) Su
- D) Sihir
- E) Sayı

31. Konu yönünden Bozkurt Destanı'na çok benzeyen Ergenekon Destanı, Bozkurt Destanı'nın daha sonraki yıllarda ve değişik çevrelerde kaydedilen şeklidir. Demircilik ---- Destanı'nda önemli bir unsur olarak ele alınmıştır. Bu destan, *Câmiü't Tevârih* ve *Şecere-i Türki* vasıtasıyla aktarılmıştır.

Yukarıda sözü edilen destan aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Oğuz Kağan
- B) Çaştani Bey
- C) Gök Börü
- D) Türeyiş
- E) Göç

32. Kuldur Hasan Dede'm kuldur

Manayı söyleyen dildir

Elif Hakk'a doğru yoldur

Cim ararsan yol bizdedir

Bu dörtlüğün türü aşağıda verilenlerden hangisidir?

- A) İlâhi
- B) Nefes
- C) Deme
- D) Devriye
- E) Şathiye

33. Kars ilimizin Posof ilçesinin Suskap köyünde 1873 yılında doğdu. Çocukluk yaşlarından itibaren âşıklık geleneğinin bütün gereklerini başarıyla yerine getirdi. Bu konuda bilgisini, görgüsünü geliştirdi. Âşık, aynı zamanda badeli âşıklardandır. Kars'ta ve çevrede usta âşıklardan (Âşık Abbas, Âşık Şenlik, Âşık Sümmani gibi) usul, erkân, yol belledi. "Dedecan, Göründü, Neler Var" önemli eserlerindendir.

Yukarıda açıklanan âşık aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Şeref Taşlırova
- B) Murat Çobanoğlu
- C) Yaşar Reyhani
- D) Âşık Zülali
- E) Ali İzzet Özkan

YEDİKLİM

34. Aşağıdakilerden hangisi "Divan-ı Hikmet" ile ilgili söylenemez?

- A) Şiirler çok sade bir halk diliyle yazılmıştır.
- B) Koşma kafiye düzeniyle kafiyelenmiştir.
- C) Beyitlerle ve aruz ölçüsü ile kaleme alınmıştır.
- D) İslam'ın esaslarına yer verilmiştir.
- E) 12. yüzyılda Doğu Türkistan'da yazılmıştır.

35. İltifât etmez dirîgâ ol şeh-i âlî cenâb

Gam helâk etdi bizi sun sâkiyâ lutf et şarâb

Yukarıda verilen beyitte geçen "iltifât" ve "lutf" sözcükleriyle aşağıda verilen söz sanatlarından hangisi yapılmıştır?

- A) Teşbih
- B) Tevriye
- C) İstikak
- D) Rücû
- E) Tezat

TÜRKİYE GENELİ DENEME SINAVI - 2

36. Yüzüne zer hızm ile cebhe zeheb düzme ile

Başta oya yazma ile yakışır elvân güzele

Yukarıda dizeleri verilen beytin nazım şekli aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Selis B) Semaî
C) Divan D) Kalenderî
E) Satranç

37. Tapundan ayrugin öge idi goncalar hâşâ

Çekerdi süsen-i âzâdede zebân hançer

Yukarıda verilen beyitte süsen çiçeği aşağıdakilerden hangisine benzetilmiştir?

- A) Saç
B) Göz
C) Dudak
D) Dil
E) Yüz

38. Mesnevi gibi uzun manzumelerde bir ölçünün sürekli olarak kullanılması usanç verir. Arada bir --- yapmak suretiyle ölçünün ahenginde bir kırma, bir değişiklik meydana getirme ihtiyacı duyulmuştur. Fakat bu bir kural olmadığı için her uzun nazımda başvurulması gereken zorunluluk sayılmamıştır.

Bu açıklamada boş bırakılan yere aşağıdakilerden hangisi getirilmelidir?

- A) sektimeli B) zihaf
C) imale D) vasi
E) kasr

39. Aşağıda verilen eser-sanatçı eşleştirmelerinden hangisi yanlıştır?

- A) Zafername- Âşık Paşa
B) Mantiku't Tayr- Gülşehri
C) Beng ü Bade- Fuzulî
D) Harname- Şeyhi
E) İskendernâme- Ahmedî

ÖABT - TÜRK DİLİ VE EDEBİYATI

40. Üç dilde, Türkçe, Farsça ve Arapça eserler vermiş üretken bir şairdir. Üç dilde divan oluşturacak düzeyde şiir söylemiştir. Özellikle *Manevî* adlı eseri Türkçe şiirleri Türk Tasavvuf Edebiyatı içinde haklı bir şöhret kazanmasını sağlamıştır. Türkçe kaleme aldığı diğer eserleri ise şunlardır: *Pendname*, *Razname*, *Kıdemname* ve *Çobanname*.

Bu bilgiler aşağıdakilerden hangisine aittir?

- A) Nâdirî
B) Neşâtî
C) Nevzade Atayî
D) İbrahim Gülşenî
E) Esrar Dede

41. Aşağıda verilen eserlerden hangisi mesnevi türünde yazılmamıştır?

- A) Fakrname
B) Kenzül Küberâ
C) Mihnetül Keşân
D) Süheyl ü Nevbahar
E) Beng ü Bâde

42. Çihre gül sîne semen çeşm-i mukahhal nergis

Hat çemen gonca dehen ca'd-ı mu'anber sünbül

Yukarıda verilen beyte göre yasemine benzetilen aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Yanak B) Göz
C) Göğüs D) Ağız
E) Saç

43. Zahm urdı velî yârelerim sarmadı ol yâr

Ağyâr işidüp tâ demeye yâre sarıldı

Altı çizili sözcükle hangi edebî sanat yapılmıştır?

- A) Kinaye B) Tezat
C) Teşbih D) Tevriye
E) Mübalağa

44. I. Son beyitte şairin mahlasına yer verilir.
II. Konu bakımından semai ile aynıdır.
III. Beyit sayısı 5 ile 15 arasında değişir.
Gazel ile ilgili yukarıda verilenlerden hangileri doğrudur?

A) Yalnız I B) Yalnız II C) I ve II
D) II ve III E) I ve III

45. Aşağıda verilen beyitlerden hangisi mahallileşme akımının etkisiyle yazılmıştır?

A) Bir iki gün de lâle-i meyhârı seyr edin
Ditrer ayağı tutamaz eli sâgarı düşer

B) Künc-i mihnetde rakîbâ beni tenhâ sanma
Kâr ger sende yatarsa elemi bende yatur

C) Geh-i vuslâtta âşık geh mehcûr
Bu dünyâdır geh-i mâtem, geh-i sûr

D) Âb-ı gündur günbed-i devvâr rengi bilmezem
Ya muhîr olmuş gözümünden günbed-i devvâre su

E) Arızın yadıyla nem-nak olsa müjganım nola
Zayi olmaz gül temennasiyle vermek hare su

46. Divan şiirinde şarkı yazma geleneğinin başlatıcısı olarak aşağıdakilerden hangisi kabul edilir?

A) Enderunlu Fazıl
B) Bâkî
C) Ubeydî
D) Atayî
E) Nedim

47. Bu gamze değil belâdır ey dost

Bu hande değil cefâdır ey dost

Yukarıda Ahmed Paşa'ya ait beyit aruzun hangi kalıbıyla yazılmıştır?

A) Mef'ûlû/Mefâ'ilûn/Fâ'ûlûn
B) Mef'ûlû/Fâilâtû/Mefâilû/Fâilûn
C) Fellâtûn/Feilâtûn/Feilâtûn/Feilûn
D) Fâilâtûn/Fâilâtûn/Fâilâtûn/Fâilûn
E) Mefâ'ilûn/Mefâ'ilûn/Mefâ'ilûn/Mefâ'ilûn

48. Selim İleri, deneme türünde de eserler vermiştir. Yazar, deneme kitaplarında yazarları kendi bilgisi ve zevki çerçevesinde irdelediği eleştirel bir deneme yöntemi kullanmıştır.

Aşağıdakilerden hangisi Selim İleri'nin deneme türündeki eserlerinden değildir?

A) Çağdaşlık Sorunları
B) Seni Çok Özledim
C) Annem İçin
D) O Yakamoz Söner
E) Perisi Kaçmış Yazılar

49. Tanzimat Dönemi'nde farklı alfabelerle Türkçe yazılan pek çok eser verilmiştir. Bunlar arasında Batılı anlamda ilk roman ve öykü örnekleri de vardır. Aşağıdaki eser ve isimlerden hangisi bu kapsamda ele alınabilir?

A) Vartanyan - *Hayalat*
B) Güllü Agop - *Kanlı Nigar*
C) Şinasi - *Şair Evlenmesi*
D) Namık Kemal - *İntibah*
E) Evangelos - *Temaşa-i Dünya*

TÜRKİYE GENELİ DENEME SINAVI - 2

50. II. Meşrutiyet Dönemi'nin bir başka edebî anlayışı da "Nev-Yunanilik"tir.

Aşağıda verilen sanatçılarımızdan hangisi bu anlayışı benimsemiştir?

- A) Yahya Kemal Beyatlı
- B) Vasfi Mahir Kocatürk
- C) Attila İlhan
- D) Nazım Hikmet
- E) Ahmet Hamdi Tanpınar

51. Aşağıda verilenlerden hangisi Cenap Şahabet-tin ile ilgili doğru değildir?

- A) Bütün şiirlerini aruz ölçüsüyle yazmıştır.
- B) Sade, anlaşılır bir dil kullanmıştır.
- C) Sembolizm akımından etkilenmiştir.
- D) Sanat için sanat anlayışını savunmuştur.
- E) Müziksel uyuma ve ahenge önem vermiştir.

52. Aşağıda verilenlerden hangisi Beş Hececilerin Cumhuriyet Dönemi'nden önce yazdığı dergi-lerden biridir?

- A) Çınaraltı
- B) Güneş
- C) Nedim
- D) Varlık
- E) Hayat

ÖABT - TÜRK DİLİ VE EDEBİYATI

53. Gerçek şiir kimliği 1965-1971 arasında Papirüs, Şiir Sanatı, Yeni Gerçek, Yeni Dergi ve Halkın Dostları'nda çıkan şiirleriyle oluştu. Halkın Dostla-rı'nı İsmet Özel'le birlikte çıkarmaya başlamışlar-dır. Fakat dergi 12 Mart askerî muhtırasının ardın-dan kapatılmıştır.

Sözü edilen sanatçı aşağıdakilerden hangisi-dir?

- A) Cahit Irgat
- B) Nihat Behram
- C) Ataç Behramoğlu
- D) İhsan Deniz
- E) Haydar Ergülen

54. I. Parnasizm akımından etkilenmiştir.

II. Ölçü ve uyağa sıkı sıkıya bağlı kalmıştır.

III. Doğa ve tarih sevgisini konu edinmiştir.

Ahmet Muhip Dıranas ile ilgili yukarıda verilen-lerden hangileri doğru değildir?

- A) Yalnız I
- B) Yalnız II
- C) Yalnız III
- D) I ve II
- E) II ve III

55. I. Tabiatı ana hatlarıyla ele almışlardır.

II. Ünlemlerden sıkça yararlanmışlardır.

III. Müzikal unsurlara yer vermişlerdir.

Fecr-i Aticiler ile ilgili yukarıda verilenlerden hangileri doğru değildir?

- A) Yalnız I
- B) Yalnız II
- C) Yalnız III
- D) I ve II
- E) II ve III

56. "Müsameretname"; Türk halk anlatıları ve Doğu anlatma geleneğiyle Batı tarzı anlatı arasındaki geçişin ilginç bir örneğidir. Eser, çerçeve anlatı biçimiyle Doğu'nun, her anlatının kendi içinde halk hikâyesine benzer bir kurgu taşımasıyla Türk sözlü kültürünün, güncel sorunları yeni bir anlayışla aktarmasıyla Batı'nın birleşim noktasındadır.

Müsameretnamede yer alan ilk hikâye aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Vasfı Bey ile Mukaddes Hanım'ın Sergüzeşti
- B) Faik Bey ile Nuru Dil Hanımın Sergüzeşti
- C) Binbaşı Rıfat Bey'in Sergüzeşti
- D) Kapıkethüdası Behçet Efendi ile Makbule Hanımın Sergüzeşti
- E) Atiye Hanım yahut İhsan Hanım ile Uşşakının Sergüzeşti

57. Bir temayı belirgin bir biçimde işleyen romanlara "tematik roman" adı verilir.

Aşağıdaki Orhan Pamuk'a ait romanlardan hangisi "tematik roman" özelliği gösterir?

- A) Yeni Hayat
- B) Masumiyet Müzesi
- C) Kara Kitap
- D) Cevdet Bey ve Oğulları
- E) Benim Adım Kırmızı

58. "Yad" adlı ilk şiirini 1947 yılında Yenigün dergisinde yayımlayan şair, daha sonra Kaynak, Varlık, Yeditepe, Pazar Postası, Dost, Değişim, Türk Dili, Yeni Dergi, Papirüs, Oluşum gibi dergilerde şiirlerini yayımladı. Bir ara (1963-65) 24 sayı çıkan Dönem dergisinin kurucuları arasında yer aldı.

Sözü edilen isim aşağıdakilerden hangisidir?

- A) İlhan Berk
- B) Turgut Uyar
- C) Ece Ayhan
- D) Sezai Karakoç
- E) Metin Eoğlu

59. Aşağıda verilenlerden hangisi yazınsal türü bakımından ötekilerden farklıdır?

- A) Şemsa
- B) Macera-yı Aşk
- C) Kokona Yatıyor
- D) Vuslat
- E) Açık Baş

60. I. Ahmet Mithat - *Müşahedat*

II. Orhan Pamuk - *Sessiz Ev*

III. Yaşar Kemal - *İnce Memed*

IV. Orhan Kemal - *Bereketli Topraklar Üzerinde*

V. Hasan Ali Toptaş - *Gölgesizler*

Yukarıdaki eserlerden hangileri bir "üst kurmaca" ürünü olarak ele alınabilir?

- A) Yalnız I
- B) II ve III
- C) I ve II
- D) IV ve V
- E) Yalnız III

61. "Edebiyat bir anlatım biçimidir. Düşünce ve duyguları güzel ve etkili bir biçimde anlatma sanatı olarak da tanımlanır. İnsan yaşantılarını anlatan her metin edebiyat yapıtı değildir. Konu tartışmalı olmakla birlikte, asıl amacı estetik tat vermek değil, bilgi vermek ya da inandırmaktır."

Bu metin aşağıda verilen anlatım biçimlerinden hangisiyle yazılmıştır?

- A) Açıklayıcı anlatım
- B) Açıklayıcı betimleme
- C) İzlenimsel betimleme
- D) Öyküleyici anlatım
- E) Tartışmacı anlatım

TÜRKİYE GENELİ DENEME SINAVI - 2

62. Öğretmenin dersteki inandırıcılığını artırabilmesi için aşağıdakilerden hangisini kullanması gerekir?

- A) Duruluk
- B) Doğallık
- C) Akıcılık
- D) Açıklık
- E) Özgünlük

63. BALKON

Çocuk düşerse ölür çünkü balkon
Ölümün cesur körfezidir evlerde
Yüzünde son gülümseme kaybolurken
Çocukların
Anneler anneler elleri balkonların demirinde
İçimde ve evlerde balkon
Bir tabut kadar yer tutar
Çamaşırlarınızı asarsanız her kefen
Şezlongunuza uzanın ölü
Gelecek zamanlarda
Ölüleri balkonlara gömecekler
İnsan rahat etmeyecek
Öldükten sonra
Bana sormayın böyle nereye
Koşa koşa gidiyorum
Alnından öpmeye gidiyorum
Evleri balkonsuz yapan mimarların

Sezai Karakoç

Öğrencilerine bu şiiri okuyan Ali Öğretmen, öğrencilerine aşağıda verilen anlatım unsurlarından hangisini göstermek istemiş olabilir?

- A) Akıcılık
- B) Açıklık
- C) Yalınlık
- D) Özgünlük
- E) Doğallık

ÖABT - TÜRK DİLİ VE EDEBİYATI

64. I. Konuşmacılar sadece bir kez konuşmalıdır.

II. Az sayıda konuşmacıya yer verilmelidir.

III. Konuşmacılar başkandan söz almalıdır.

Açık oturum ile ilgili yukarıda verilenlerden hangileri doğru değildir?

- A) Yalnız I
- B) Yalnız II
- C) I ve II
- D) II ve III
- E) I ve III

65. Ağlasam sesimi duyar mısınız,

Mısralarımda;

Dokunabilir misiniz,

Göz yaşlarıma, ellerinizle

Bu dördlüğü okuyan Ahmet Öğretmen dili hangi işlevinde kullanmıştır?

- A) Göndergesel
- B) Sanatsal işlev
- C) Kanalı kontrol
- D) Dil ötesi
- E) Alıcıyı harekete geçirme

66. "Cumhuriyet Dönemi saf şiir anlayışından üç şiir örneği verebilme"

Burada gerçekleştirilmesi istenen davranış aşağıda verilen bilişsel alan basamaklarından hangisine aittir?

- A) Bilgi
- B) Kavrama
- C) Uygulama
- D) Analiz
- E) Sentez

YEDİKULUM

67. Aşağıda verilenlerden hangisi şiir yazma etkinliğinde istasyon tekniğini uygulamak isteyen bir öğretmenin hedeflerinden biridir?

- A) Sınıf tartışmalarını geliştirmek
- B) Bireysel öğrenmeyi desteklemek
- C) Öğrenilenleri pekiştirmek
- D) Yeni öğrenmeleri sağlamak
- E) Yarım kalan bir işi tamamlamayı öğretmek

68. "Ülkemizdeki kitap okuma oranını yükseltebilmek için neler yapmalıyız?" konusunda sınıfta beyin fırtınası tekniğini uygulayan Akif Öğretmen'in bu konuya aşağıda verilen tekniklerden hangisi ile devam etmesi gerekir?

- A) Altı şapkalı düşünme
- B) Fikir taraması
- C) Gordon tekniği
- D) Balık kılıcı
- E) Görüş geliştirme

69. "Millî Mücadele Dönemi yazarları" konusunu işleyen Esra Öğretmen'in aşağıda verilen yazarlardan hangisini örnek vermesi beklenemez?

- A) Ömer Seyfettin
- B) Hüseyin Cahit Yalçın
- C) Yakup Kadri Karaosmanoğlu
- D) Halide Edip Adıvar
- E) Reşat Nuri Güntekin

70. Ayşe Öğretmen tahtaya "Duygularıyla mı akıllarıyla mı hareket eden insanlar daha başarılı olur? Niçin?" tartışma konusunu belirler. Sınıftaki öğrencileri tez ve anti tez şeklinde bu konuyu savunmaları üzere iki gruba ayırır. Bu öğrencileri değerlendirecek bir jüri seçilir. Konuşmaya tez grubu başlar, anti tez grubu devam eder. Her öğrenci 5-15 dakika süreyle konuşur.

Yukarıdaki paragrafta anlatılan tartışma tekniği aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Forum
- B) Çember
- C) Panel
- D) Münazara
- E) Açık oturum

71. Bakış açısı, edebî metinlerde olay örgüsünün ve bu örgünün oluşumunda kullanılan mekân, zaman, kişi kadrosu gibi unsurların kim tarafından görüldüğü, kime nasıl aktarıldığı sorularına verilen yanittir. Edebî metinlerde olaylar, durumlar belli bir bakış açısıyla sergilenir.

Aşağıdakilerden hangisi kahraman anlatıcının bakış açısıyla yazılan metinlerin özelliklerinden değildir?

- A) Metindeki olaylar, başkahramanlardan biri tarafından anlatılır.
- B) Gerçeklik duygusu güçlü bir biçimde verilir.
- C) Okuyucu, anlatıcıyla rahatça özdeşim kurar.
- D) Daha çok birinci tekil kişinin ağzıyla anlatılır.
- E) Anlatıcı, bütün kahramanları eşit uzaklıkta gösterir.

TÜRKİYE GENELİ DENEME SINAVI - 2

72. Paragraf konusuyla ilgili aşağıdaki kazanımlar bilişsel alan basamakları bakımından ikili olarak gruplandırıldığında hangisi dışarıda kalır?

- A) Farklı, düşünceyi geliştirme yollarından yararlanarak kısa metinler yazar.
- B) Paragrafın yapısını belirleyen unsurları açıklar.
- C) Duygu ve düşüncelerini bir paragrafta ifade eder.
- D) Paragraflar arasında bağlantıyı sağlayan söz veya söz gruplarını belirler.
- E) Bir anlatım birimi olarak paragrafın oluşumunu açıklar.

73. I. Servet-i Fünun dergisinin kurucusu kimdir?

II. Servet-i Fünun dergisinin başına Tefik Fikret kimin önerisiyle geçmiştir?

III. Eski-yeni tartışmasında ilimliler kimin etrafında toplanmıştır?

Servetifünun edebiyatının oluşumu konusunu işleyen öğretmen, konuyu pekiştirmek ve tekrar etmek amacıyla sınıfı iki gruba ayırmış, ilk grup yukarıdaki soruları ve benzerlerini sormuş, ikinci grup ise bu soruları cevaplandırmıştır.

Öğretmenin bu derste kullandığı tartışma tekniği aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Zıt panel
- B) Panel
- C) Forum
- D) Münazara
- E) Kollegyum

ÖABT - TÜRK DİLİ VE EDEBİYATI

74. III. Ünite (İslam Uygarlığı Çevresinde Gelişen Türk Edebiyatı); önce İslam uygarlığına ve Türk kültürüne özgü öğelerin iç içe girerek dil, edebiyat ve kültür alanlarında yeni bir dönemi nasıl başlattıklarının kavratılması hedeflenmiş; sonra da XI ve XII. yüzyıllarda Türklerin ortaya koydukları eserleri çözümleme, anlama ve yorumlama üzerinde duran kazanım ve etkinliklere yer verilmiştir. Bu ünite, öğrencilerin seçilen metinleri çözümleme konusunda kazandıkları beceriler geliştirilmek istenmiş ve edebiyat tarihçilerinin verdikleri hükümleri tekrardan özellikle kaçınılmıştır. Seçilen metinlerde nelerin nasıl sorulması gerektiği, kazanım ve etkinliklerde gösterilmiştir.

Aşağıdakilerden hangisi 10. sınıf Türk dili ve edebiyatı dersinin yapısıyla ilgili yukarıdaki paragrafta altı çizili bölümde bahsedilen eserlerden biri değildir?

- A) Atebetü'l-Hakayık
- B) Risaletü'n-Nushiyye
- C) Divan-ı Hikmet
- D) Divanü Lügâti't-Türk
- E) Kutadgu Bilig

75. Öğrenciler, Şinasi'nin Şair Evlenmesi'ni ve Namık Kemal'in Zavallı Çocuk adlı eserini 9. sınıftaki olay çevresinde oluşan edebî metinlerin incelenmesi yöntemine göre incelerler. İki eseri tema, konu, kişi, mekân, zaman açısından değerlendirir; ortak yönlerini belirlerler. Sınıfta ortak bulunan maddelerden öğrencilerin teklifleri dikkate alınarak bir poster oluşturulur. Sınıfın duvarına asılır.

Öğrencilerin yaptıkları bu çalışma aşağıdakilerden hangisiyle ifade edilmektedir?

- A) Metin içi anlamlandırma
- B) Metin dışı anlamlandırma
- C) Türler arası karşılaştırma
- D) Metinler arası çalışma
- E) Karşılaştırmalı edebiyat

1. Uyğur yazısı 10. yüzyıldan itibaren yerini Arap asıllı Türk yazısına bırakmıştır. Uyğur alfabesi Aramî kökenli Sogd alfabesinden alınmıştır. Uyğurlar Sogd alfabesini geliştirerek, bazı küçük ilave ve değişikliklerle Uyğur alfabesi haline getirmişlerdir. Uyğur alfabesi sağdan sola yazılır. Bu alfabe 18 işaret mevcuttur. Harfler birbirine bitişirilir, yani bitişik karakterde bir yazıdır. Uyğur yazısı Türklerin elinde çok işlek bir şekilde kullanılmış ve hattatlık sahasında kullanılan bir sanat yazısı haline gelmiştir.

Cevap E

2. Galce, Hint-Avrupa dil ailesinin Kelt koluna aittir ve yapı olarak da bütünümlü dillerdendir. Mançuca, Altay dil ailesine mensuptur ve eklemeli bir dildir. Marice, Udmurtça ve Ugorca ise Ural dilleridir ve Altay dilleri gibi eklemelidir.

Cevap E

3. Orhun Türkçesinde müstakil çıkma hâli eki yoktur. -DA, hâl eki hem çıkma hem de bulunma hâlini ifade eder: sab - da, bodun - ta, temir - de.

Cevap C

4. Thomsen, *İrk Bitig* in ilk yayımcısıdır. Talat Tekin sonraki yayınlardan birinin sahibidir.

Cevap C

8. *Bodur*un sözcüğünde ilgi eki kullanılmıştır.

B seçeneğindeki ifade doğrudur: *olur-(u)pan*

C seçeneğindeki ifade doğrudur: *Kışi oğlı*

D seçeneğindeki ifade doğrudur: *tör-ü-si-n*

E seçeneğindeki ifade doğrudur: *törü bulun*

Cevap A

9. Yazmalar; Doğu Türkistan'ın çeşitli bölgelerinde bulunmalarından dolayı bu isimle anılmaktadır. Bu yazmalar içerisinde edebî mahiyette ve hacim bakımından en önemli olanı "İrg Bitig'dir. Tahminen 930 yılında ve Köktürk harfleriyle kaleme alınmış olan "İrg Bitig" (Fai Kitabı) Mani çevresinde yazılmış önemli bir eserdir. İçinde dire ait unsurlar bulunmakta beraber dinî bir eser değildir, bir fal kitabıdır. Her biri ayrı bir fal kitabı olarak yorumlanan 65 paragraftan meydana gelmiştir. Her falın başında siyah mürekkeple çizilmiş küçük daireler vardır. Her faldaki daireler üç dizi hâlinde dir.

Cevap A

10. Fiilin doğru çözümü şu şekildedir:

Ol-: fiil kökü

-a-: istek eki

-lar: 3. çoğul kişi eki

Cevap D

11. Cân+ım+dın: (cân: isim kökü, +ım: birinci tekil iyelik eki, +dın: ayrıma hâl eki)

Cevap B

12. "Mukaddimetü'l Edebi", 12. yüzyılda, Türklerle Arapça öğretmek için Zemaşşeri tarafından kaleme alınmış bir eserdir. Eser, isimler, isim ve fiil dışındaki dil bilgisi unsurları, isim çekimi, fiil çekimi diye beş ana bölüme ayrılmıştır.

Cevap E

13. Diğer seçeneklerdeki sözcükler iki yazı dilinde farklılık gösterir fakat "İaş" sözcüğü bu bakımdan ayırtıcı değildir.

Osm. ol- Çağ. bol-

Osm. Eşrik Çağ. Ösrük

Osm. Eşik Çağ. işik

Osm. Toprak Çağ. Tofrak

Cevap E

14. "Münü'l Mürid", didaktik mahiyette bir eser olup dini-fasavvufî konuları ele almış ve bu konularla ilgili bilgi vermeyi amaçlamış manzum bir eserdir. Dili ve üslubu açısından geniş halk kitleleri için yazıldığı anlaşılan "Münü'l Mürid'in bugüne kadar bilinen tek nüshası Bursa Orhan Gazi Kütüphanesinde dir. Eser adı geçen kütüphanede bulunan mecmuânın 186-211. varakları arasında yer almaktadır. Bu nüshaların fotoğrafları Ağah Sırrı Levant tarafından Türk Dil Kurumuna bağışlanmıştır.

Cevap D

ÖABT - TÜRK DİLİ VE EDEBİYATI

15. Ailey dilleri teorisi, Türk, Moğol, Tunguz, Kore ve Japon dillerinin ortak bir kökten çıktığını ve bunların akraba olduğunu kabul eden teorinin adıdır. Türkiye'de Alayistlikle ilgilenen bilim adamları Ahmet Temir, Osman Nedim Tuna, Talat Tekin ve Tuncer Gülsensoy'dur. Ahmet Temir'in "Türkçe ile Moğolca Arasındaki İlgiler" adlı yazısı (DTCD III, Ankara 1955) konuyu Türkiye'de ilk ele alan araştırmalardan biridir. Osman Nedim Tuna'nın Türk Dünyası El Kitabı'nda çıkan (Ankara, 1992), "Ailey Dilleri Teorisi" adlı uzun araştırması, Türkiye'de konuyu en kapsamlı şekilde ele alan çalışmadır.

Cevap D

16. Zamir n'sinin olmaması, geniş zamanın olumsuzluğunun -mas biçiminde olması ve ayrımla durumu ekinin +dın olması, tür-yardımcı fiillerin çekimlerin varlığı (okutaturunlar) vb. özellikler Çağatay Türkçesinin özellikleridir.

Cevap A

17. Metinde emil çekiminde olan sözcük vardır. (Bar-ayın). Metinde iyelik eki almış sözcükler vardır. (Bağırsak+ım, amrak+ın). Metinde yerlilik fiili kullanılmıştır. (U-). Metinde şart eki almış sözcük bulunmaktadır. (İl-sev). Metinde isim fiil eki almış sözcük yoktur.

Cevap D

TÜRKİYE GENELİ DENEME SINAVI - 2 ÇÖZÜMLERİ

16. Türk edebiyatındaki ilk mesnevi bu dönem yazılmıştır. "Kutadgu Bilig". Arapça ve Farsça unsurlar ilk kez bu dönem kullanılmaya başlanmıştır. İlk Kur'an tercüme bu dönem yapılmıştır. "Şehname-i Türkî" adıyla da bilinen ünlü eser bu dönem yazılmıştır. "Kutadgu Bilig" Farslar arasında Şehname-i Türkî adıyla anılır. Türkçenin ilk konuşma kılavuzları Kıpçakça Döneminde Mısır-Memlük Kıpçakçası ile 13. yüzyılda yazılmıştır.

Cevap E

19. Hekasça ve Sarı Uyğurca, azak grubu dillerdir. Diğer dillerin grupları şu şekildedir: Kazakça, Tatarca, Kırgızca, Türkmençe = ayak Tuvaca = adak Halaçça = hadak Fıy-yü Kırgızcası = azak Yakulça = alah

Cevap D

20. "-la" eki adlardan türemiş eylemleri hem geçişli hem de geçişsiz yapar. gözle-(geçişli), başla-(geçişsiz)... "-la" eki çok işlek bir ektiler ve uyuna göre değişerek "-le" de olur. Koku, sızı, yumurta gibi bazı sözcükler "-la" ekini alınca sonlarındaki ünlüler düşer. kokula > kokla... Yansıma sözcüklere gelen "-la" eki geçişli değil geçişsiz eylem türetilir. havla-, miyavla- gibi.

Cevap E

TÜRKİYE GENELİ DENEME SINAVI - 2 ÇÖZÜMLERİ

21. "Telemame", 14. yüzyıl divan şairlerinden Gülşahi'ye ait Farsça olarak yazılmış bir mesnevidir. Konu tasavvufidir. Kur'an'dan ve Mevlana'nın Mesnevî'sinden yararlanılmıştır. İslam, tasavvuf ve felsefenin işlendiği eserde hayat ve bilim üzerinde durulmuştur. Gülşahi bu eserin, o tarihlerde Anadolu'da hüküm süren İlhanlılar'dan Gazan Han'a sunmuştur.

Cevap D

22. Çeşitli halk hikâyelerinin zamanla kısaltılarak türkü söylemeden dile getirilen anlatı türüne serküşte denir.

Cevap C

23. Oğuznâme masalları oğuznâme varlıkları insanların masallarıdır. Diğer masallara oranla çok daha uzundur. Kişiler daha kalıcılık olayları daha çarpıcıdır. Oğuznâme masalları kişileri insanlarla çimler, periler, devler, ejderhalar ve tabiat dışı varlıklardır. Hayvanlar, hayvan masallarında olduğu gibi insan rolünde değil, çoğu kez insan dışı varlıkların (peri, cin) hayvan kılıfında görünümleridir.

Cevap D

ÖABT - TÜRK DİLİ VE EDEBİYATI

24. Halk hikâyelerinde yer alan ve hikâyenin içerisinde bağimsız bir tür olarak kullanılan küçük hikâyelere karavelli denir.

Cevap C

25. Radloff, 1860'lı yıllarda yaptığı gezilerde derlediği halk edebiyatı mazemelerini dil özelliklerini de koruyarak 18 cilt halinde *Proben adıyla* yayımlamıştır.

Cevap B

26. Kukla, ses taklitlerini tek bir sanatçının üstlendiği ve kişileri temsil eden bir olaydır. Türk halk kültüründe el kuklası ve ipi kukla yaygın olarak kullanılır. Kuklada oyunun başlıkları iş ve ihtiyarlar, iş her zaman uşak rolündedir. Asıl adı Sadıktır. İhtiyar, işin efendisidir.

Cevap A

ÖABT - TÜRK DİLİ VE EDEBİYATI

27. Halk edebiyatı alan araştırmacılarının gözlem yoluyla elde ettikleri bilgileri olduğu gibi kaydetmeleri, tahminde bulunmaları, kendi yorumlarını topladıkları malzemeye katmaları halk edebiyatı araştırmalarının en önde gelen bilimsel ve iş etiği kuralıdır.

Cevap C

TÜRKİYE GENELİ DENEME SINAVI - 2 ÇÖZÜMLERİ

30. Peri kızı ile evlenme, Alplerin başkaları tarafından büyütülmesi, insan dışındaki yaratıklarla ve cansızlarla konuşma ve haberleşme, devler, uyku ve düş, sihir, yağ, sayı Türk destanlarındaki masal motiflerdir.

"Su" ise Türk destanlarındaki motiflerden değildir.

Cevap C

28. Abdal Musa'ya intisap ederek Bektaşiliği seçen 15. yüzyıl sanatçısı Kaygusuz Abdal'dır. Seçeneklerde 15. yüzyıla ait tek sanatçı olan şair, Aşık Şirinin bu dönemdeki en güçlü temsilcisidir.

Cevap B

31. Göktürklerin Bozkurt Destanı olarak da bilinen ve demirciliği ön plana çıkaran destan Gök Boru Destanıdır.

Cevap C

29. Tecnis koşma; bütün kafiyeleri cinaslı olan koşmalardır. Soruda verilen koşmada cinas olduğu için tecnis koşmadır.

Cevap A

32. Soruda dörtlük nefestir. Nefes; Bektaşî tarikatında, ozanların Hz. Ali ve Hz. Muhammed'i övmek, vahdet-i vücud teorisini anlatmak için söyledikleri şîrilerdir. Hz. Muhammed ve Hz. Ali için övgüler de söylenir. 8'li hece ölçüsü kullanılır.

Cevap B

TÜRKİYE GENELİ DENEME SINAVI - 2 ÇÖZÜMLERİ

33. Aşık Zülali Kars ilimizin Posof ilçesinin Suskap köyünde bugünkü adı (Aşık Zülali Köyü) 1873 yılında doğdu. Üstün yetenekli bir aşık olan Zülali çocukluk yaşlarından itibaren aşık geleneğinin bütün gereklerini başlarıyla yerine getirdi. Bu konuda bilgisini, görgüsünü geliştirdi. Aşık Zülali aynı zamanda badeli aşıklardandır. Kars'ta ve çevrede usta aşıklardan usul, erkân, yol belledi. İlk ustası Aşık Abbas'dı. Aşık Şenlik, Aşık Sürmani gibi zamanın en usta iki âşığıyla görüştü, onlardan nasibini aldı ve mutluluğa erişti.

Cevap D

34. "Divan-ı Hikmet", 12. yüzyılda Doğu Türkistan'da Ahmet Yesevi tarafından yazılmıştır. "Divan-ı Hikmet"le şîirler çok sade bir halk diliyle yazılmıştır. Dörtüklerde ve hece ölçüsü ile kaleme alınmıştır. Koşma kafiye düzeni ile kafiyeleşmiştir. Yapılan yazıma gayesi de halka İslam esaslarını hikmetli bir şekilde öğretmektir. Yapıtta, Allah'a ulaşmanın yolları, peygamber sevgisi, dervişlik üzerine övgüler, kıyamet gününün yaklaştığı hatırlatılarak dünya hayatından şikâyet gibi konular işlenmiştir.

Cevap C

35. İhtikak; aynı kökten türemiş kelimeleri bir arada kullanma sanatıdır. Soruda verilen beyitte geçen iltilaf-lutf sözcükler ile ihtikak sanatı yapılmıştır.

Cevap C

ÖABT - TÜRK DİLİ VE EDEBİYATI

36. Sorudaki dizeler, müfettiş / müfettiş / müfettiş kalıbıyla yazılmıştır. Bu kalıbın kullanıldığı türe satranç denir.

Cevap E

37. Sorudaki beyitte süsen çiçeği ile dil ve hançer arasında yapıtlarının uzun, sivri ve keskin olması bakımından benzerlik kurulmuştur.

Cevap D

38. Seçeneklerde verilenlerin hepsi aruz kususlarıdır. Bazen şâirler, şîirlerinde istedikleri uyumu yakalamak için hecelerin özelliklerinde bazı değişikliklere giderler. Bu değişikliklere "aruz kusurları" denir. Zihaf, uzun hecenin kısa okunması, imale, kısa hecenin uzun okunması, vasi, şîirin gerektirdiğinde ulama yapılması, kası, "şâh, mâh" gibi kelimelerin "şeh, meh" gibi hafifletilerek okunmasıdır. Aruzda "mef'ûlû mef'ûlûn fe'ûlûn" (- - / - - / - -) vezniyle yazılmış şîirlerde bazı mısraların "mef'ûlûn fâilûn fe'ûlûn" (- - / - - / - -) şeklinde olması uygun görülür. Böylece dört kapalı hecenin arka arkaya geldiği bu ârızî durum sekte olarak düşünülmüş ancak yerinde kullanıldığı takdirde hoş bir âhenk teşkil ettiği için buna sektimelîn (güzel ârıza) denilmiştir. Sektimelîn Türk aruzunda sadece bu kalıba mahsus bir kullandır. Soruda yapılan açıklama da ölçüde değişiklik yapmaktan söz edildiğinden boş bırakılan yere "sektimelîn" getirilmelidir.

Cevap A

ÖABT - TÜRK DİLİ VE EDEBİYATI

39. "Zafername", Sabîrî ait bir mesnevîdir. Sanatçının mesnevîlerinin en kuvvetlisi "Zafername"dır. 426 beyitlik bu mesnevî, Kırım Hanı Selim Giray'ın Edirne'de Sultan İkinci Süleyman'ı ziyaret ettikten sonra Rus ve Leh ordusuna karşı kazandığı zaferi (Perkop Zaferi'nü) hikâye eder. Divan edebiyatının manzum gazânamelerinden olan Zafername'ye bu özellikli dolayısıyla Gazâname ve Selimname adları da verilmiştir.

Cevap A

TÜRKİYE GENELİ DENEME SINAVI - 2 ÇÖZÜMLERİ

41. "Kenzü'l Kuberâ", Seyhoğlu Musataa tarafından yazılmış bir şiyasetname'dir. Sanatçı, eserde padişahlarla vezirleri, büyük beylerin ve kadrların durumlarından bahseder, devrin sosyal hayat hakkında dikkate değer bilgiler verir.

Cevap B

42. Sorudaki beyte göre şair, sevgilinin yüzünü güle, göğsünü yasesine, sürmeli gözlerini nergise, sevgilinin yanağındaki aya tüylerini çemene, ağzını goncaya, anber kokulu kıvrık saçını şübhile benzetmiştir.

Cevap C

43. Sözcüğün hem "yara" hem de "sevgili" biçiminde iki anlamı vardır. Burada şair tevriye sanatını usta bir şekilde kullanarak "Rakipler sakın yaralarım sarıldı demesinler" ile "Rakipler sakın sevgiliye sarıldı demesinler" şeklindeki iki yorumu açık bir tablo sergilemiştir.

Cevap D

44. Gazel, güzelliğinden, aşktan ve aşk yüzünden çekilen acılardan, içkiden söz eden küçük şiir anlamına gelir. Konu bakımından halk edebiyatındaki karşılığı kosmadır. Beyit sayısı 5 ile 15 arasında değişir. Biriñcî beyit kendi arasında uyaklıdır. Gazelin ilk beytine matla, son beytine makta denir. Son beyitte şairin mahlası yer alır.

Cevap E

TÜRKİYE GENELİ DENEME SINAVI - 2 ÇÖZÜMLERİ

45. Mahallileşme akımı ile yazılmış divan şiirlerinin dili sade ve anlaşılırdır. Divan şairleri mahallileşme akımına yazmış olduğu şiirlerinde deyim ve atasözleri kullanılır. A seçeneğindeki beyitte elf avafı kullanmak deyimini kullanılmıştır.

Cevap A

46. Ubeydî 16. yüzyıl şairidir. Nâîf ile birlikte şarkı nazım şeklinin divan şiirindeki ilk örneklerini vermişlerdir.

Cevap C

47. Bu gaznel/ değil belâ /dır ey dost!(belâdır ey: vasi yapılmıştır)
 - / - - - / - - -
 Mev'ûdî Mev'âtil'ün / Fâtil'ün
 Bu hânder/ değil cefâ /dır ey dost!(cefâdır ey: vasi yapılmıştır)
 - / - - - / - - -
 Mev'ûb / Mev'âtil'ün / Fâtil'ün

Cevap A

ÖABT - TÜRK DİLİ VE EDEBİYATI

48. "Annenin İçin", Selim İleri'nin 1883 yılında yayımlanan anı kitabıdır. Yazar, kitabında annesinin yazarlık yaşamı üzerindeki büyük etkisini dile getirir.

Cevap C

49. Batı tarzı öykü ve romana geçiş döneminde farklı alfabetlerle Türkçe basılan ve dar bir çevrenin dışına çıkmayan bazı öykülerden de söz etmek gerekir. Emmeri harflerle 1881'de yayımlanan Vartan Paşa'nın yazdığı Akabi Hikâyesi, Hasan Tervik Efendi tarafından 1888'de yazılan Heyâlet-i Dîl, Evangelinos adında Kulali bir Rum gazeteci ve yayıncı tarafından Rum alfabesiyle Türkçe olarak 1872'de yayımlanan Temâşe-i Dünya ve Cefakâr ü Cefakâr bunlar arasındadır. Bu öykü koleksiyonları geleneksel anlatılardan modern öykü anlayışına geçişin izlerini taşımasıyla dikkat çeker.

Cevap E

50. Yahya Kemal Beyatlı tarafından kısa bir süre de olsa benimsenen "Neo-Yunanilik" anlayışına göre, yeni Türk şiiri için klâsik bir temel olarak tıpkı Batı edebiyatlarında olduğu gibi eski Yunan sanatı esas alınmalıdır.

Cevap A

YEDİNCİ KILIM

YEDİNCİ KILIM

ÖABT - TÜRK DİLİ VE EDEBİYATI

51. Cenap Şahabettin, şiirlerinde değişik ritim ve hayaller oluşturabilmek için dili zorlar. Arapça ve Farsçadan yeni kelimeler alarak yabancı kelimelerle yeni tanımlamalar kurar. Bu yolda Servetifnün'un en aşırı örneklerini verir.

Cevap B

TÜRKİYE GENELİ DENEME SINAVI - 2 ÇÖZÜMLERİ

54. Fransız sembolist şiirinin öncülerinden Baudelaire ve Verlaine'in etkisinde kalan Ahmet Muhip Dranas, "biçim" ve "ahenk"i kaygı edinmiş, yeni bir yapı içinde ruhun dalgalanışlarını dile getirmeye çalışmıştır. Ölçü ve uyağa sıkı sıkıya bağlı kalmıştır. Sese ve ahenge önem vermiştir. Şiirlerinde konu olarak Anadolu'yu, memleket manzaralarını, doğa ve tarih sevgisini işlemiştir.

Cevap A

55. Fecri Atıcler, şiirde sembolizmden etkilenmişlerdir. Aruzdan uzaklaşmazlar. Fecri-Ati, tabiatı, altın renkli denizden, güneş renkli böceklerine varınca ya kadar her ayrıntısıyla şiire sokar. Aşk ve tabiat ana temalarıdır. Müzikal değeri yüksek şiiri yakalayabilmek için kelime kadrosunda seçicidirler. Onlara göre şiirde her şey apaçık söylenmemeli, yani kapalı bir atmosfer bulunmalıdır. Şiiri öncelikle kelimelerle yapılmış bir musiki parçası olarak görüp sözcükleri bu değerlerine göre kullanırlar. Sıfatlar yoğunluktadır, filler azdır, çoğu zaman bu boşluk fiilimsilerle doldurulmuştur. "Ah, of, heyhat" gibi ünlemleri sık kullanırlar.

Cevap A

56. "Müsamerehane", gece toplantıları, sohbetleri anlamına gelmektedir. Eser, uzun kiş gecelerinde bir araya gelen kişilerin birbirlerine hikâyeler aktarmalarıyla oluşur. İlk anlatının başında uzun kiş gecelerinde bir araya gelen dostların hoşça vakit geçirmek ve geçen zamandan istifade etmek amacıyla her akşam birinin hikâye anlatmasına karar verilmiştir. Açıklanır ve ilk anlatı halkası olan Binbaşı Rıfat Bey'in Sergüzeştii ile başlar.

Cevap C

TÜRKİYE GENELİ DENEME SINAVI - 2 ÇÖZÜMLERİ

57. Orhan Pamuk'a ait "Masumiyet Müzesi" bir aşk romanıdır. Roman, başından sonuna kadar "aşk" teması üzerine kurulmuştur. Romanda Yeşilçam melodramlarına göndermeler taşıyan zengin adam-fakir kız etrafında gelişen aşk işlenir.

Cevap B

YEDİNCİ KİTAP

58. Parçada kendisinden bahsedilen şair Turgut Uyar'dır.

Cevap B

59. "Macera-yı Aşk", Abdülhak Hamit Tarhan'a, "Kona Yatıyor", Ali Bey'e, "Vuslat", Recaizade Mahmut Ekrem'e, "Açık Baş", Ahmet Mithat'a ait liyatros eserleridir. Şemsa ise Recaizade Mahmut Ekrem'e ait bir hikâyedir.

Cevap A

ÖABT - TÜRK DİLİ VE EDEBİYATI

60. Gerçek ile kurnaca arasındaki ilişkiyi sorgulamak/ sorunsallaştırmak için bilinçli ve sistenli olarak dikkatli, anlatının bir kurnaca olduğuna çeken kurnaca türüdür. Örneğin roman içinde roman yazan bir karakterin anlatılması romanın kurnacalığını okura hatırlatır. Türk edebiyatında Müşahhedat' romanının yazılma sürecinin romamı olarak üst kurnacanın ilk örneklerindendir. Sessiz Ev'deki Faruk Darvinoğlu karakteri de bir roman yazmaktadır. Bu şekilde roman içinde roman gibi bir yapı ortaya çıkar.

Cevap C

61. Açıklayıcı anlatım, herhangi bir konu hakkında bilgi vermek, bir şeyler öğretmek amacına yönelik anlatım biçimidir. Açıklayıcı anlatım, üzerinde durulan konuya ilgili "Niçin?", "Nedir?", "Nasıl" gibi soruların yanıtını vermeye yarar. Açıklamada bir konuyu berraklaştırmak, geliştirmek, anaşılır duruma sokmak ön planda olduğu için sanatlı kullanımdan kaçınılır. Yukarıdaki metin açıklayıcı anlatım biçimiyle yazılmıştır.

Cevap A

62. Doğallık; anlatımın zorlamalardan, yapmacıklıktan uzak olarak, içten bir anlatımla samimî bir şekilde yapılmasıdır. Doğallık, anlatımın inandırıcılığını sağlar. Anlatımı yapan kişiyiyle anlatım arasında bir uyum olmalıdır, yani anlatımda kullanılan sözcükler, ifade edilen duygular düşüncede bize anlatılmıy düşündürmelidir. Bu durum özellikle sanatsal metinlerin inandırıcılığı için önemlidir. Örneğin bir roman kahramanının kişilik özellikleriyle konuşması arasında bir uyum yoksa; yani anlatım yapayası romanın inandırıcılığı kalmaz.

Cevap B

ÖABT - TÜRK DİLİ VE EDEBİYATI

63. Özgünlük, anlatımın veya düşüncelerin başka bir anlamına veya düşünceye benzemesi, hiçbir yapıt veya düşünceyi taklit etmemesidir. Özgünlük anlatımın içerisinde ya da biçiminde olabileceği gibi her ikisinde de olabilir. Sazal Karakoç'un bu şiiri, hem kendisinden önceki şiirlerce ele alınmayan bir konuyu, "baklon'u ele alması hem de "Alın-dan öpmeye gidiyorum/Evleri balkonsuz yapan mimarların" gibi çarpıcı ve şairane dizelele sahip olması dolayısıyla özgün bir şiirdir. Aynı şekilde, çocukların balkondan düşmesi nedeniyle, şiirin balkonlara "ölüm köftezi" olarak bakması orijinal bir bakıştır.

Cevap D

64. Açık oturunda konuşmacılar başkandan söz alarak konuşurlar. Başkan konuşmacılara teker teker söz vererek konuşmayı sağlar. Açık oturunda konuşmacılar konu üzerinde birkaç kez konuşma hakkına sahiptirler. Açık oturunda konuşmacı sayısı kabanak tutulmalıdır. Açık oturunda konuşmacılara eşit söz hakkı verilmelidir.

Cevap C

65. Bu dörtlülük okuyan Ahmet Öğretmen dili sanatsal işlevinde kullanmıştır. Bir ilahın ilahisi kendisinde ise dil, şifasal işlevde kullanılmıştır. Dil bu işlevde kullanıldığında ilahın iletmek istediği husus, ilahın kendisindedir. Bu durumda ilah, kendi dışında herhangi bir şey ifade etmez, yansıtmaz. Oyle, ilahın kendisidir. Örneğin din sanatsal işlevde kullanıldığı şiirlerde şiirin amacı o şiirin kendisidir. Şifasal mehter, kendinden başka bir şey ifade etmeye ihtiyacı duymaz, bir şiir sadece şiir olduğu için önemli ve anlamlıdır, yani şiirin gerçeği, şiirin kendisidir.

Cevap B

TÜRKİYE GENELİ DENEME SINAVI - 2 ÇÖZÜMLERİ

66. Bilisel alanın ilk basamağı oluşturan "bilgi" konu ile alakalı unsurları anımsama ve bellekten geri çağırma ile oluşan basamaktır. Tanımlama, anlatma, aynen aktarma, adlandırma, hatırlama, belirtme, listeleme gibi davranışların hepsi bilgi basamağını kapsamaktadır.

Cevap A

67. İstasyon tekniği: bütün sınıfın her aşamada, her istasyonda çalışarak bir önceki grubun yaptıklarına katkı sağlayarak bir basamak ileri götürmeyi, yarım kalan bir işi tamamlamayı öğreten bir tekniktir. Bir grup çalışması olan bu teknik işbirliği yaparak öğrenmeyi desteklemektedir.

Cevap E

68. Gordon tekniği: yaratıcı düşünce tekniklerinden biridir. Beyin fırtınasının kaldığı yerden devam eden daha sistemli bir tekniktir. Diğer tekniklerdeki gibi grubun tüm üyeleri yaratıcı düşünce üretilecek hedef bilmez, sadece grubun iden hedefi bilir. Diğer grup üyeleri hedefi yeni ve değişik tarzda algırlar. Hedef belli olmadığı için yaratıcılık ön yargılardan ve alışkanlıklardan arındırılmış olur. Yaratılacak şey konusunda belirsizliğin olması kısa süreli çözümlerin ortaya çıkmasını sağlar. Beyin fırtınası tekniğinden daha kısa sürer.

Cevap C

TÜRKİYE GENELİ DENEME SINAVI - 2 ÇÖZÜMLERİ

69. Halide Edip Adıvar, Reşat Nuri Günekin, Yakup Kadri Karaosmanoğlu, Halide Edip Adıvar, Mehmet Fuat Köprülü, Refik Halit Karay, Halide Nusret Zorlutuna Millî Mücadele Dönemi yazarlarıdır. Hıseyin Cahit Yalçın ise Servetifnün Dönemi yazarlarıdır.

Cevap B

70. Münazara, herhangi bir konu üzerinde zıt düşüncelerin karşılıklı olarak savunulmasıdır. Münazara için genellikle üçer ya da dörtler kişilik iki grup kurulmalıdır. Gruplardan biri işlenecek konuyu olumlu, diğeri ise olumsuz yönden savunmalıdır. Yani bir grup "evet", diğer grup da "hayır" olmalıdır. Münazara yapacak kişileri değerlendirecek bir jüri seçilmelidir. Jüri başlangıçta ya da münazara yapıldığı gün seçilmelidir. Olumlu tezi savunulması, olumsuzdan daha kolay olduğu için konuşmaya, olumlu tezi savunan grupları başlanmalıdır.

Cevap D

71. Metindeki olayın, başkahramanlardan biri tarafından anlatıldığı metinlerde kahraman anlatıcının bakış açısı hakimdir. O kahraman da metindeki diğer kahramanlar gibi yazar tarafından canlandırılmıştır ama diğerlerinden önemli bir noktada ayrılır. Olaylar onun tarafından, onun durduğu yerden anlatılır, diğer kahramanlar da onun bakış açısından verilir. Yani anlatıcı, diğer kahramanları anlatırken objektif davranamaz.

Cevap E

72. "A" ve "C" seçeneklerinde verilen kazanımlar özgün, yeni metinler oluşturmaya dayandığı için sen-tez, "B" ve "E" seçeneklerinde verilen kazanımlar açıklama yapmaya dayandığı için kavrama basamağındadır. "D" seçeneğindeki kazanım ise analiz basamağındadır.

Cevap D

ÖABT - TÜRK DİLİ VE EDEBİYATI

73. Konuyu tekrar etmek ve pekiştirme amacıyla sınıfı ikiye ayırıp bir gruba soru sordurup diğer gruba cevap verdirerek yapılan tartışma yöntemine zıt panel denir. Öğretmen bu derste zıt panel yöntemini kullanmıştır.

Cevap A

74. XI ve XII. yüzyıllarda Türklerin ortaya koydukları eserlerden incelenecek olanlar "Kutadgu Bilig", "Alaaddin-Hakemik", "Divan-ı Hikmet", ve "Divan-ı Lügati't-Türk" tür. "Risale-i Nushhiye" ise Yunus Emre'nin eseridir ve aynı zamanda "Öğüz Türkçesi-nin Anadolu'daki ilk örneği (XIII-XIV. yy.)" başlığı altında işlenmektedir.

Cevap B

75. Metin içi anlamlandırma, metinde kullanılan kelimelerin, cümlelerin anlamının kavranması, yorumlanması ile yapılır. Metin dışı anlamlandırma, metin ile gündelik hayat arasında karşılaştırma yapılır. Karşılaştırmalı edebiyat çalışması, iki farklı metne ait eserler arasında yapılır. Türlü arası karşılaştırma aynı temayı işleyen farklı türlerdeki metinler arasında yapılır. Metinler arası karşılaştırma ise iki ya da daha çok metin anlam kurmak için işe koşmaktadır. Bir diğer ifade ile okuma esnasında geçmiş ve gelecekte bağlantı kurmak.

Cevap D